

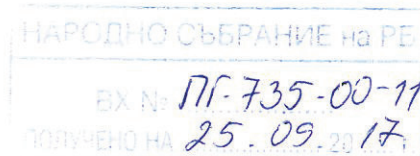
Изх. 844/21.09.2017 г.

ДО
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
Председател на Комисията по правни въпроси
44-то Народно събрание

КОПИЕ ДО:
ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
44-то Народно събрание

ОТНОСНО:
Обединен законопроект за изменение и допълнение на
Граждански процесуален кодекс, № 753-03-17 от 19.07.2017 г.

Уважаеми г-н Кирилов,
Уважаеми членове на Комисията по правни въпроси,

Български център за нестопанско право (БЦНП) е фондация, регистрирана през 2001 г. като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза. Мисията на БЦНП е да оказва подкрепа при изработване и прилагане на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България. От 2012 г. заедно с партньорите ни Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ) и Глобална инициатива в психиатрията (ГИП) – София реализираме програмата „Следваща стъпка в България“, чиято цел е развиване на пилотни проекти за конкретни лица с интелектуални затруднения или психични разстройства, голяма част от които - поставени под запрещение, за самостоятелно упражняване на права. През 2012 г. БЦНП бе включен в работна група към Министерство на правосъдието (МП), чиято работна задача завърши с изготвянето на проект на Закон за физическите лица и мерките за подкрепа, публикуван от МП за публично обсъждане, и внесен от Министерски съвет в 43-тото Народно събрание под сигнатура № 602-01-48/ 04.08.2016 г.

Имайки предвид този опит и работейки активно в политиките за човешки права и развитие на социалната сфера, ние искаме да изразим своето становище относно внесеното от народните представители Христиан Митев и Емил Симеонов в Комисията по правни въпроси предложение с вх. № 754-04-55 от 07.09.2017 г. за допълнение на обединения законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ГПК), № 753-03-17/19.07.2017 г. Направеното предложение предвижда приемане на допълнение към текста на действащия чл. 340, ал. 2 от ГПК, по силата на което лицата, поставени под ограничено запрещение, ще имат правната възможност самостоятелно да поискат от съда отмяна на запрещението си. В тази ѝ част предложената промяна следва да бъде подкрепена, тъй като с нея се прави опит да се изпълни препоръката на Комитета на министрите на Съвета на Европа, който в решението си от 1288-ата среща от 6-8 юни 2017 г. приканва българските власти незабавно да приемат мерки за осигуряване на правото на достъп до съд на лицата, поставени под ограничено запрещение, които да могат да поискат възстановяване на дееспособността им. По този начин, макар и частично, се предприемат и реални действия за

привеждане в изпълнение на стандартите на чл. 12 („Равнопоставеност пред закона“) и чл. 13 („Достъп до правосъдие“) от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (Конвенцията)¹.

Въпреки че дава правилната посока, предложената промяна представлява частично решение на съществуващите проблеми в областта на правната защита на пълнолетните граждани с увреждания. Приемането на подобна мярка, признаваща единствено процесуалната дееспособност на лицата под ограничено запрещение, но не и на тези, поставени под пълно запрещение, не може да обезпечи изпълнението на задълженията на България по Конвенцията. За да се преодолее това, е необходимо в текста на чл. 340, ал.2 от ГПК да се предвиди обща правна възможност за всяко лице, поставено под запрещение – било то частично или пълно - да има процесуалното право да поиска от съда възстановяване на своята дееспособност и отмяна на запрещението си. В противен случай не биха се покрили стандартите на чл. 12 и чл. 13 от Конвенцията за признаване и зачитане на правоспособността и дееспособността на хората с увреждания и достъпът им до правосъдие наравно с всички останали граждани. Също така, с приемането на подобно частично решение не биха се привели в изпълнение напълно препоръките от решенията на Европейския съд по правата на човека, по които България е осъдена (делата „Станев срещу България“ и „Станков срещу България“), както и препоръките на Комитета на министрите на Съвета на Европа за установяване на законови гаранции за осигуряването на пряк достъп до съд и съдебна защита на хората с увреждания.

По този повод бихме искали отново да подчертаем необходимостта от приемането на правна реформа, която трайно и в цялост да гарантира по отношение на лицата с интелектуални затруднения и психично-здравни проблеми да не бъдат дискриминирани и да могат да упражняват гарантираните им от Конституцията на Република България, международните договори и националните закони права и свободи. Подобна реформа може да се постигне само ако настоящият Парламент приеме Законопроекта за физическите лица и мерките за подкрепа, внесен от Министерски съвет в предходното 43-то Народно събрание под сигнатура № 602-01-48 на 04.08.2016 г. Въвеждането на заложените в проектозакона нови правни стандарти е ключово обстоятелство, за да могат да се изпълнят с ново съдържание разпоредбите на националното законодателство, свързани с включването на хората с увреждания, прилагайки принципите, визията и разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания (КПХУ).

В заключение, според нас българското общество споделя демократичните и човешки ценности - че хората са равни и че тези, които са уязвими, също трябва да имат равен достъп до съд и правна защита, както и да получат подкрепа по начин, който да гарантира, че техните човешки права са спазени и зачетени. Министерски съвет, след три години дебат и три процедури на обществени обсъждания, през 2016 г. направи добро предложение за промяна на правната рамка, което днес е наложително отново да бъде поставено на дневен ред. Но дали това ще стане решение, достъпно за всеки, зависими от законодателния орган на Република България², който е ратифицирал и самата Конвенция.

С уважение:

/Надя Шабани,¹
Директор на БЦНП/

¹ Ратифицирана със Закон за ратифициране на Конвенцията за правата на хората с увреждания, приет от 41-во Народно събрание на 26 януари 2012 г.

² В Решение на КС №12/2014 г. по к.д. №10/2014 г. Конституционният съд изрично обръща внимание, че основният ангажимент е на националния законодателен орган за привеждане на нормите на националното законодателство в съответствие с КПХУ.